

# הישיבה

## הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 51

## אליך בן ישיבה

שלום לך יקירי,

בעוד ימים לא רבים, נתייצב כולנו בבית הכנסת, בקומה שחוחה ועם מחזור פתוח. נקמוץ אצבעות לכדי אגרוף, ונכה על לוח לבנו בהכנעה ובשברון לב. "על חטא שחטאנו לפניך..." כמה מה, כמה עצוב. חטאנו לפני אבינו מלכנו. העווינו, רשענו שיחתנו. כך נלך ונמנה את החטאים בזה אחר זה, לשון הרע, רכילות, זלזול הורים ומורים, ריצת רגליים להרע, כחש וכזב, מרמה, הרהור הלב וכו'.

דומה כי מבין כל החטאים, הקשה שבכולם הוא החטא שחטאנו לפניו בבלי דעת. וכל כך למה? כי חוסר הידיעה אינה פוטרת מעונש. "לא ידעתי" זה לא תירוץ. זו הודאה באשמה. הא גופא קשיא. למה לא ידעת?? הכיצד יכול בחור ירא שמים לא לדעת הלכות בסיסיות הנוגעות לחיי היום יום?

נתאר לעצמנו נהג פרוע שעבר על חוקי התנועה בעודו נוסע במהירות מופרזת, לאחר שהובא בפני שופט מתרץ הנהג את התנהגותו: "סליחה, לא הספקתי ללמוד את חוקי הנהיגה, לכן עברתי על החוק בבלי דעת". וכי טענה מסוג זה תעזור כדי לעורר את רחמי של השופט ולפטור אותו מעונש? "בבלי דעת" זו לא הצטדקות. להיפך. זה הפשע בעצמו. החטא שחטאנו הוא שהיינו בבלי דעת. שלא ידענו. אנו מכים על כך שלא ידענו מה אסור ומה מותר.

ומה שווה היא ההכאה על חטא אם נמשיך לא לדעת חלילה? אם לא נטרח לתקן את החטא ולקנות דעת?

מי שרוצה להכות בלב טהור על החטא של "בבלי דעת", ולצאת ידי חובת תשובה על חטא זה, שומה עליו שיקבע שיעור קבוע ללימוד הלכה מדי יום, באופן רציני ועקבי, כדי להשלים את אשר החסיה, וכדי שבשנה הבאה ה"בבלי דעת" יעלם לחלוטין או לפחות יהיה קטן יותר.

הדרך הקלה והבטוחה לעשות זאת היא כמובן בהצטרפות למסלול הלימוד של 'דרשו' - 'הדרך היומי בהלכה', כתקנתם של מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א, ובדרך זו יחד עם ההקפדה על סדרי הישיבה נזכה בעזרת ה' "לדעת".

## דברי הכוונה והדרכה לימים הנוראים

ממרן רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זיע"א

### יש להתחזק בלימוד התורה, שהיא ראש לתשובה

כל אחד שמתחיל לחשוב, רואה שיש לו מה לתקן בכל תחום שהוא, ואם כן עולה לפנינו השאלה במה נאחז, ומה תהא הקבלה הראשונה שנקבל על עצמינו למעשה, כדי שנוכל לחלות פני אדוננו ברצון. והנה לימדנו חז"ל (ברכות טז ע"א), שכשם שהנחל רוחץ ומנקה את האדם, כך התורה מנקה ומטהרת את האדם, ועל ידי כך מעלים את האדם מכף חובה לכף זכות.

וכן שנינו בדברי חז"ל (ילקוט תהילים רמז תרעד) "ואין נסתר מחמתו, ולעתיד לבא מי נסתר מחמתו, א"ר אחא מי שעוסק בתורה".

ואם כן כשמחפשים דרך כדי להטות את הדין לכף זכות, הקבלה והחיזוק העיקריים צריכים להיות בלימוד התורה, להיכנס ולהשקיע את עצמו באהלה של תורה.

לתורה יש את הכח והסגולה להעלות את האדם מכף חובה לכף זכות, ולהיות לו מגן ומציל ביום הדין והמשפט.

וביאורן של דברים הוא, כי עיקר תכלית האדם בביאתו לעולם הזה הוא כדי לתקן את נפשו ולהביאה לשלמות הנרצית ממנו, ולזה יכול האדם להגיע רק על ידי התורה. ואף שבוודאי כדי להגיע להשלמת נפשו צריך האדם לעמול גם בתיקון המידות, בעשיית מצוות, ובהטבה עם רעו להרבות מעשי חסד, שכל אלו הם עיקר וחלק גדול בבנין מעלת האדם, אמנם כל זה הוא רק אם הם נובעים מתורה, מתוך לימוד ועמל התורה, שרק אז יודע האדם לכוון מעשיו ועבודתו שיהיו בדרך הנכון, ואז התורה היא לו לחוקי חיים המנהלים אותו ומלמדים אותו כיצד לחיות. אולם אם אינו עוסק בתורה, הרי גם מעשי החסד שעושה אינם אותם מעשי חסד שהתורה רוצה, ואם כן אינו חשוב חסד. וכמו שכתב ב"חיי אדם" (הלכות יום הכיפורים), שתיקנו לנו אנשי כנסת הגדולה בתפילה בכל יום "השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך", דהיינו שההתחלה של תשובה היא בלימוד התורה "השיבנו לתורתך", ומכאן זה אפשר להגיע ל"קרבתנו

לעבודתך" לעלות עוד בעבודת השי"ת. ורק אחר אלו יכולים אנו לבקש ולהגיע לידי "החזירנו בתשובה שלימה לפניך".

### קיום התשובה על ידי לימוד התורה, ולא על ידי זכרון העוונות שמייאש את האדם

רבינו יונה כותב: "אכן ראוי לכל בעל תשובה, לכתוב לו מגילת ספר כתוב לכל הדברים אשר נכשל בהם, למען יחזור עליהם במשך הימים". ברם, זה שייך רק לאלו שאין זה משפיע על מצב הרוח שלהם. אבל מי שח"ו זה משפיע על המצב רוח שלו להרעה ולמרירות, אז יש להתרחק מזה, ורק להתחזק בלימוד התורה.

"תורת ה' תמימה משיבת נפש, עדות ה' נאמנה מחכימת פתי". לימוד התורה היא הדרך הברורה, החזקה והבטוחה, לכפרת החטא. ובלבד שיהיה באופן של שקידה שכל כולו בתורה, ובמשך כל היום יעסוק רק בתורה. גם בזמן הנדרש למנוחה ולצורך הגוף, המחשבה צריכה להיות פתוחה לתורה. יום ד' כ"ב אלול תשנ"ז

### דרך הכפרה לנכשל בעוון חלול ה'

מעשה ביהודי, שצרות רבות היו מנת חלקו, ובכל התחומים סבל יסורים גדולים. הוא פשפש במעשיו ומצא שעבר עבירה שיש בה חילול ה' נורא, וביקש לשאול דעת תורה להורות לו דרך כפרה על חטא זה.

ואמר רבינו, כי עליו להרבות במעשים אשר יוסיפו קידוש ה' בעולם, וכן מצות לימוד התורה שטובה לכל דבר, וגם לזה. והוסיף, ששני הדברים ביחד יכולים להתקיים ע"י השתתפות בשיעורי תורה רבים. ועוד אמר בשם בעל "יערות דבש", כי הדמעות יכולות למחוק גם עוון זה, דמעות של בושח ושל צער וחרטה אמיתיים וכנים על העבירה. מהרה"ג ר' שלמה לוינסטיין

# קבלו עליכם צדיקים וידידים!!



הגאון רבי דוד גולד שליט"א  
מנהל רוחני בישיבת 'דרך חכמה'

מסופר, כי החפץ חיים זצ"ל אמר בישיבה בראדין קודם תפילת נעילה, כי כידוע עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חבירו, וא"כ ודאי מצוי שיש לכל אחד ואחד כמה עניינים בממון של בין אדם לחברו, ואיך יוכל כעת לתקן ולרצות את חבירו, והלא עוד מעט כבר נחתם הדין, ע"כ כדאי שכ"א יקבל ע"ע שאחר יו"כ יבקר את כל העניינים שב"א לחבירו, וקבלה שכזו ודאי תיחשב בעיני הקב"ה כאילו קיימה

דברים נפלאים מובא מרבי ירוחם ממיר זצ"ל (דעת חכמה במדבר ע' כ"ג) ז"ל: "יתכן כי איש עם הארץ איש טרם הספיק ללמוד תורה והוא יעמוד במעלה יתירה מאשר איש תלמיד חכם וגם גדול אם הקבלה אצלו אצל הראשון יותר גדולה ויותר חזקה".

עכשיו זה הזמן בו עלינו להפוך פנינו ולשנות כיוון, וזאת ע"י קבלה גמורה ללכת בכיוון של אור פני מלך חיים וע"ז לזכות להיכתב ולהיחתם עם כל עם ישראל בספרן של צדיקים גמורים, אכ"י."

**נכנס מיודענו למעלית,**

**עמד והמתין שהיא**

**תעלה אותך**

**מעלה, אך ללא הועיל.**

**חלפו רגעים ספורים**

**והדלת**

**של המעלית נסגרה בעדו**

**ולא זו בלבד, אלא שגם**

**האור כבה והוא נותר**

**כלוא במעלית החשוכה**

**משותק מרוב פחד**

ע"י אדם שנכנס בעליצות אל תוך המעלית, לחץ על הכפתור המתאים ובתוך שניות אחדות כבר הגיעה המעלית אל היעד המבוקש.

הנמשל הוא חודש אלול והימים הנוראים. דומים הם הימים הללו למעלית אשר בכוחה להעלות את האדם ולהרימו לדרגות עליונות ביותר, אבל צריך לדעת איך להפעיל את המעלית הזו, על איזה כפתורים צריכים ללחוץ, או אז הימים הנפלאים הללו יביאו רוב ברכה לאדם והזדמנות מיוחדת להפעיל ולהרקייע שחקים בדרגות הגבוהות של קרבת הבורא.

עד כאן המשל והנמשל כפי ששמעת, אולם אני רוצה להוסיף עוד חלק למשל, והוא שבמעלית מלבד הכפתורים הרגילים, ישנו כפתור מיוחד והוא לחצן החירום. כשכל הכפתורים אינם עובדים והאדם התקוע בתוך המעלית זמנו הולך ואוזל, אז מגיע תפקידו של לחצן החירום. לחיצה אחת והדלת נפתחת!!!!

החלק הזה שייך אלינו עכשיו, אנו עומדים ימים ספורים לפני יום הכיפורים, בעיצומם של עשרת ימי תשובה. עכשיו כבר אין לנו את הזמן לחפש את הכפתורים הנכונים, אין לנו זמן לנסות ולתקן, עכשיו אנחנו מחפשים את כפתור החירום, את אותה עצה שתפתח לנו את הדלת, שתסייע בידינו להיות מהזוכים להיכתב בספרן של צדיקים.

בדברי רבותינו אנו מוצאים חידוש גדול, חידוש שיכול להיות עבורנו חבל הצלה ליום הדין:

רבינו יונה כותב בשערי תשובה, שער ב' אות י', וז"ל: "כאשר ישמע מוסר החכמים והמוכיחים יקשיב וישמע ויכנע ויחזור בתשובה ויקבל בלבו כל דברי התוכחות ושלא יגרע דבר מדבריהם והנה האיש הזה ברגע קטן יצא מאפילה לאור גדול וכן אמרו רבותינו (מכילתא) "וילכו ויעשו בני ישראל", וכי מיד עשו והלא לא עשו עד ארבעה עשר לחודש אלא כיון שקבלו עליהם לעשות מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו מיד".

חידוש נורא!!

ב"קבלה" כבר אצור ומונח הכול... ומרגע הקבלה כבר נחשב שעשה את כל אשר קיבל עליו לעשות, והוא כבר בדרגה ובמצב אחר.

## יש שנתקפים פחד משתק מהימים הנוראים, יש שמתבשמים מהימים האלה

מדי שנה, ככל שמתקרבים אנו אל הימים הנוראים, אנחנו נתקלים בשתי צורות של התייחסות, אצל אנשים שונים.

יש שנתפסים ונתקפים בפחד משתק, הגורם להם למצב רוח דכאוני ומרה שחורה, ובלבם פנימה מצפים ומייחלים המה כי הימים הללו יחלפו חיש מהרה ולא יזכרו עוד.

מאידך ישנם המתרפקים בערגה על הימים הללו, מתעדנים ומתבשמים מהם, עולים ומתעלים ומנצלים את הימים הללו להוסיף דעת ואומץ רוח בעבודת ה', בחיזוק היראה וקרבת הבורא. אלו האחרונים מעדיפים היו שימים אלו לא יחלפו לעולם, וישארו עמם לנצח.

פשוט וברור לכל שהדרך השניה מבין השתיים, היא הנכונה והראויה, על כן ניטיב לעשות אם נתבונן היאך נוכל להימנות על המכירים בחין ערכם של ימי הרחמים והסליחות, וכך גם שומה עלינו לברר מדוע ישנם המרגישים בימים הללו פחד משתק המונע מהם את השגת השלימות המסוגלת בימים אלו.

שמעתי מידידי היקר הרה"ג רבי ישראל מאיר פוזן שליט"א משל נפלא, לאדם שהוזמן לפגישה חשובה בבניין רב קומות, ולשם כך היה עליו להשתמש, לראשונה בחייו, במעלית.

נכנס מיודענו למעלית, עמד והמתין שהיא תעלה אותו מעלה, אך ללא הועיל. חלפו רגעים ספורים והדלת של המעלית נסגרה בעדו ולא זו בלבד, אלא שגם האור כבה והוא נותר כלוא במעלית החשוכה, משותק מרוב פחד. לפתע נפתחה הדלת והאור נדלק

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.  
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב

שיחת חינוך ★ 1-800-20-18-18

קשה לך?  
זקוק לעזרה?



# קניין תורה

קניין כא: "במיעוט שחוק"

הרב  
יעקב סירוטה

תורה, שורה, אלא מתוך דבר שמחה של מצווה. שואלת הגמרא "והאמר רב גידל אמר רב כל ת"ח היושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מור - תכוונה?" מתרצת הגמרא בתירוץ השני "הא מקמי דפתח והא לבתר דפתח". והגמרא מביאה לראיה את הנהגתו המפורסמת של רבה שהיה פותח את שיעוריו במילתא דבדיחותא ובדחו רבנן, אבל מיד "יתיב באימתא ופתח בשמעתא".

למדנו כאן את גדר ה"מיעוט שחוק". וודאי אין הכוונה לצחוק וקלות ראש, כפי שמפורש בחלק הראשון של המימרא, הכוונה היא אפוא, לדבר שמחה של מצווה. ממתי בדיחה הופכת לדבר שמחה של מצווה? כאשר היא מסייעת ללימוד עצמו.

כפי שעשה אותו מלמד, שהתחיל את השיעור בהמחשה מחדת, מעניינת, מרתקת, הוא פתח את לב תלמידיו לשמוע, ובכך עזר לתלמידיו להתעניין בשיעור שנמשך למעלה משעה לאחר מכן.

כי זה טבע האדם, הוא נמשך אחר החיצוניות. אפילו המדור הזה, שמטרתו להביא את קנייני התורה המפורסמים בברייתא ולקרובם אל הלב, מתחיל בדרך כלל במאמר או סיפור שימשוך את הקורא ללמוד על דרך נוספת איך לקנות תורה. אבל אחר הפעולות החיצוניות, נמשכים הלבבות ופנימיות הנפש. כוחה של מילתא דבדיחותא לפתוח את הלב, לגלות עניין. וזה גם שורש העצה שנותנים חז"ל: אם פגע בך מנוול זה - משכחו לבית המדרש! שם, ברגע שהתחלת, עברת את המשוכה החיצונית, כבר ניצחת במערכה הזו...

אבל חשוב לזכור שה"שחוק" מועיל בתנאי שהוא כמובן נותר בגדר "מיעוט", במקרה כזה שהוא מסייע להבין את הדברים ולפתוח אל הלב, או גורם להם שלא ישתכחו במהרה, הרי שהמיעוט הזה מחזיק את המרובה. או אז המיעוט שחוק הזה, הינו קניין מקנייני התורה.

ארשת רצינית ושקטה. רחש המאוורר הגדול שהשתלשל מתקרת החדר, בימים שבהם מזגן היה רק בחוץ לארץ, היה הרעש היחיד שהפך את השקט. המלמד ממשך: "לפתע אני מבחין באדם שסוחר אגרטל גדול וכבד. הוא מתאמץ להחזיק את האגרטל שלא יפול, אך הוא כנראה כבד מדי. רגע לפני שהאגרטל מחליק מידי, הוא מניח אותו על הכביש, מותח את שריריו ומזרים את הדם אל כפות ידיו המאומצות.

"האיש כבר מתכוון להעמיס בחזרה את האגרטל על כתפו ולהמשיך בדרכו, אך לפתע עובר שם יהודי אחה, שקוע בשיחת טלפון, אינו שם לבו לאגרטל הגדול, מתנגש בו בעוצמה ונופל על פניו. קול האגרטל המתנפץ תחתיו נשמע היטב בכל רחבי הכיכר..."

"האנשים שהיו עדים למחזה ניגשו את הנופל ועזרו לו לקום על רגליו, ואז ראו את חליפתו שנקרעה לחלוטין - - -" עיניו של המלמד סקרו שוב את פני התלמידים, אחדים כבר החלו לנחש מה כוונתו וחיוך גדול נמרח על פניהם.

סבר פניו של המלמד השתנה באחת, הוא הרעים בקולו הנמרץ: "מה אתם אומרים? הנתקל חייב או פטור? האם איבעי לעיוני ומיזל יצטרך לשלם על הכד ששבר, או שמכיוון שבעל הכד לא הזהיר אותו, הרי הוא אשם בהיזקו ויהא חייב לשלם על החליפה שנקרעה לנתקל?..."

קעת כבר הבינו כל התלמידים למה התכוון המלמד, חיוכים משוחררים נשקפו מכל עבר, ותוך רגעים אחדים החל להתפתח דיון סוער על הדין, כשזה טוען בכה וזה משיב לו תשובה ניצחת משם...

אותו סדר אחר הצהריים וכל מה שלמדו במהלכו, נחקק עמוק בזיכרון התלמידים כולם...

הגמרא בפסחים (ק"ז) קובעת כי אין דבר הלכה - היינו לימוד

# האגרטל שהתנפץ בככר השבת

המולת דיבורים שררה בכתה. השעה הייתה 2:34, התלמידים הצעירים ישבו כל אחד במקומו, מצפים שהמלמד יכנס ויתחיל את השיעור.

שעות אחר הצהריים הן בדרך כלל שעות שמתאפיינות בעייפות כלשהי; לאחר בוקר שלם של לימודים, שתי הפסקות של השתובבות, ולקראת סיום הלימודים והחזרה הביתה, ראשם של הילדים, מטבע הדברים, כבד עליהם מעט.

דלת הכיתה נפרצת לפתע, דמותו של המלמד ממלאת את הפתח. שניות אחדות חולפות עד שכל התלמידים יושבים במקומותיהם, עטופים שתיקה מאימתו של המלמד, שסבר פניו חמורות. הוא צועד באיטיות אל עבר מקומו. הדממה מוחשית כל כך עד שודמה כי אפשר יהיה לחתוך אותה בסכין. המלמד הזה אהוב על תלמידיו באופן מיוחד, בשל השקעתו הרבה ואהבתו לכל תלמיד ותלמיד, משום כך הם מביטים בו בהפתעה לנוכח כניסתו התקיפה משהו.

"אני מגיע קעת מצומת כיכר השבת", הוא פותח בקול שקט ודרמטי. הילדים לא יודעים מה לחשוב, אוזניהם כאפרסות. "חכייתי יחד עם כולם לרמזור שיתחלף לירוק, ומיד כאשר הוא נעשה ירוק התחלתי לעבור את הכביש".

המלמד סוקר את פני תלמידיו המתוחים, ועל פניו אותה

# אשר שאלת

הרב ישראל ליוש



את תחושות הרגש העז שהיה לך בשעת קבלת הקבלה, ולכן עשה הקב"ה קשת שהיא האות והסימן שכביכול גם בליבו ישאר הרגש של המבול שהיה בעולם שבעקבותיו הוא הבטיח שלא יביא עוד מבול על העולם.

אחרי ההקדמה הזו, נמצאנו למדים שסימנים ואותות לקבלות שלנו עשויים בהחלט לעזור לנו ולגרום שהשגרה לא תקרר את החיזוק שקיבלנו ע"ע, וא"כ עשה לך סימן כל שהוא שיוכיח לך את החיזוק של אלול, והסימן הזה יכול להיות בכל מיני צורות, למשל: קבל ע"ע לימוד קצר אפי" בן שתי דקות בספר כל שהוא שאתה אוהב ללמוד בו, וקבע לעצמך בליבך שהלימוד בו הוא כדי לחזק את רצף החיזוק של אלול, הלימוד לא חייב להיות בספר מוסה, הוא גם יכול להיות לימוד משנה יומית לכבוד החיזוק הזה, או לימוד הלכה יומית או כל ספר אחר שאתה אוהב ללמוד בו.

**לסיים!** שימת לב מיוחדת היא התשובה הטובה ביותר לשגרה שמקלקלת את החיזוק, ולכן עצם ההתעסקות בשאלה זו: איך לשמר את החיזוק, יש בה כבר כדי להציל את רוע השגרה, כי הנה אתה שם אל לבך והענין הזה מטריד אותך, אך כדי להרבות את שימת הלב הזו עשה את אחת מההצעות הנ"ל ותצליח!!!

מחוזק מבלי שהשגרה תכרסם בה ותחליש אותה, צריכים אנו לעשות תחבולות.

ולכן אנסה בכמה שורות להציע לך כמה הצעות:

**א.** ניהול רשימות פנוסק שיעקוב אחרי סדר יומך המחוזק, או אחרי הקבלות המסוימות שקיבלת על עצמך. כאשר אתה רושם לעצמך כל יום את הצלחותיך, או אפי" את אי הצלחותיך, זה מאוד עוזר לך להחזיק מעמד בנושא, כי אתה רואה לנגד עיניך את הרצף של יום ורדף יום, ופתאום השגרה הארוכה הופכת להיות כתובה ולא דמיונית.

**ב.** לעצה הבאה אקדים וורט של הגאון הצדיק רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, ר' חיים שואל שאלה, כתוב שהקב"ה עשה את הקשת כדי להזכיר את הבטחתו שלא להביא עוד מבול על העולם, ונשאלת השאלה וכי הקב"ה זוכר כל הנשכחות צריך לתזכורות של קשת וכדו', אלא אומר ר' חיים שיש בזה מסר עצום, שכל קבלה ש אדם מקבל ע"ע בעקבות מקרה או נס שעבר, הרי בשעת הקבלה הוא מלא ברגשות עצומים שבעקבותיהם הוא קיבל את הקבלה, אך ברבות הימים ככל שהוא מתרחק מאותו מאורע, הרי הרגשות קהים ואינו כ"כ נרגש ונלהב לקיים את אשר קיבל ע"ע, וא"כ העצה היא לעשות לעצמך איזה סימן כדי שתצליח להשאיר בליבך

**בימי חודש אלול היה חיזוק גדול בשיבה, וב"ה הצטרפתי לחיזוק הזה, והתחזקתי בכמה עניינים שהצבתי לעצמי כחשובים במיוחד, השיחות הרבות שנאמרו בשיבה**

**עזרו לי מאוד ותמכו בי בדרכי המחזקת, אך קעת כאשר אנו עומדים בשלהי ימי הרחמים והסליחות, אני חושש מאוד שהחיזוקים הללו ייעלמו, וישכחו ממני שיחות החיזוק, כפי שקורה בדרך כלל שהשגרה עלולה להרוס כל חלקה מתחזקת, א"כ מה עלי לעשות כדי לשמר את החיזוק של חודש אלול. בברכה רבה, ובצפיייה לתשובה**

בצלאל

**בצלאל היקר!**

שאלתך מצוינת וחשובה מאוד לכלל בחורי הישיבות שבודאי גם קיבלו על עצמם קבלות רבות וחשובות.

בדרך כלל כאשר הקבלה שקיבלת על עצמך היא לא מעבר לכוחותיך, הרבה יותר קל לשמר אותה לאורך ימים, אך גם כדי לשמר אורח חיים



# אושר עד הסליחה

מאת: יעקב הלוי

השניה בתוך שבוע. אפילו ראש הישיבה הקשיש ניגב דמעה שבצבצה לה בזווית העין, ובירך את חזקי שיזכה להאיר את העולם בתורתו.

ז"ה היה לפני כמה חודשים, סיפר לנו חזקי: "הייתי במרכול השכונתי כדי לקנות כמה מצרכים בסיסיים לבית. לידי עמד אליהו יצחקוביץ, בחור שלמד איתנו בישיבה. אתם בוודאי זוכרים שהוא היה בחור עם ראש חלש יחסית. הקב"ה לא חנן אותו בכישרונות גדולים ללמוד תורה. הוא הגיע עם משאית גדולה ופרק סחורה. כשראיתי אותו פרצתי בצחוק רם, לרגע אחד לא חשבתי על המעשים שלי: הצחיק אותי שבוגר הישיבה שלנו הפך לנהג משאית. אליהו הבין למה אני צוחק, ופשוט עזב את המקום כשדמעות בעיניו.

"מאז לא מצאתי מנוח לנפשי: התקשרתי אליו, וביקשתי ממנו שיסלח לי, אבל אליהו לא רצה לשמוע. הוא טען שגם כך היה לו מאוד קשה הצעד הזה, אלא שבאף כולל לא רצו להחזיק אותו, ובגלל שהוא לא מאוד מוכשר הוא גם לא יכול ללמוד מקצוע מכובד יותר, מה שלא הותיר לו ברירה אלא להיות נהג משאית. "כל בוקר כשאני לובש את המדים של החברה בה אני עובד, אני מסמיק עד תנוכי אוזני", אמר לי, והסביר לי שעם כל הרצון הטוב, הוא לא יכול לסלוח לי. הלב שלו פגוע ומרוסק.

"באותו רגע", מספר לנו חזקי, "החלטתי שאני חייב להשיג את סליחתו של אליהו ויהי מה. החלטתי שאני אראה לו שכל בני האדם שווים, ושאני מבין שאין לי זכות ללעוג לו. יצאתי ל'אושר עד', והתקבלתי לעבודה הכי פשוטה שקיימת בשוק, לסדר מדפים. קיוויתי בכל לב שיום אחד אליהו יגיע ויראה אותי ככה, עובד בין המדפים, ידעתי שחברים בשיעור מרננים על עבודתי החדשה, וקיוויתי שיום אחד גם הוא ישמע על כך ויבוא לחזות בי במו עיניו, או אולי כשיפרוק כאן סחורה עם המשאית שלו.

"אתמול הוא הגיע. נכנס ל'אושר עד', וחיפש אותי: 'אני יודע מה אתה עושה, אמר לי כשראה אותי. אתה רוצה שאסלח לך. אני סולח ומוחל לך בלב שלם, ואתה יכול לחזור אל הכולל. מבחינתי החשבון בינינו נסגר.

"אבן נגולה מעל ליבי. חביקתי את אליהו חזק חזק, ואמרתי לו: 'אני חייב לך הכרת הטוב, על שלימדת אותי פרק בהלכות דרך ארץ. מעתה מחויב אני לקרוא לך 'רבי אלופי ומיודעי'."

אלא גם בהתמדה וברירת שמים, הולך לסדר מדפי חמוצים ב'אושר עד'. איך זה קורה?

לא שאני מזלזל בעובדה שמבצע חזקי, כל מלאכה מכבדת את בעליה, וידועים דברי חז"ל על כך שמוטב לפשוט נבלה בשוק ולא להזדקק לבריות, אבל ממה שידוע לי רעיותו של חזקי עובדת ומשתכרת, הוא יכול בקלות להתקבל לאיזה כולל שירצה, יש לו בסך הכל שני ילדים בינתיים והמצב הכלכלי על פניו לא נראה חמור כל כך. אלא אם כן יש משהו שהוא לא מספר לי.

הוא לא מספר לי זהו זה.

משהו כאן לא נראה תקין. חזקי, תמיד היה משתף אותנו במה שעובר עליו. הוא היה רחוק מלהיות אדם מופנם. נכון, הוא לא היה הפטפטן הכי גדול בחבורה, אבל הוא היה אדם מאוד כנה וישר בדרך כלל. הפעם, התחושה היא שהוא 'מרח' אותי: החלטתי שאני לא מוותר לו. אני חייב לדעת מה גרם לו לעשות זאת.

למחרת חזרתי ל'אושר עד'. חזקי כמובן היה שם, בחולצה כחולה שכתם זעה גדול התפשט על חלקה האחורי.

"אתה חייב להסביר לי מה קרה", אמרתי לו. "אתה הרי אוהב ללמוד, יודע ללמוד ורגיל ללמוד, איך זה שיצאת לעבודה? איך?" - "עזוב יחיאל, אין לי חשק לדבר על זה. גם ככה קשה לי להיות רחוק מהגמרא והסטנדרט בוא נדבר על דברים אחרים."

כל תחנוני לא עזרו. חזקי פטר אותי בלא כלום.

ימים אחדים לאחר מכן נפגשנו, אני וחזקי, בביתו של ראש הישיבה שלנו. אני החלטתי שאם חזקי לא משתף פעולה, אני הולך 'להלשין' עליו לראש ישיבה. משהו פה לא בסדר, חזקי זקוק לעזרה ולא מבקש. חייבים לעזור לו.

ראש הישיבה מיהר להזמין אותו, וקרא לי להיות נוכח. חזקי כעס עלי מאוד, אבל ראש הישיבה הרגיע אותו ואמר שכוונתי היתה לטובה: "אני מאוד מבקש שתספר לנו למה יצאת לעבוד", אמר ראש הישיבה לתלמידו החביב, "אם יש בעיות כלכליות, אולי נוכל לסייע, אם זה עניין של שלום בית גם לזה יש פתרונות, אבל אתה חייב לספר לנו מה הגורם, אי אפשר לשמור הכל בלב".

חזקי פתח את סגור לבו, והותיר אותי פעור פה, בפעם

הבטתי בו בהלם מוחלט. חזקי אייזנוביץ לא ראה אותי, הוא ניגב את מצחו, סידר את משקפיו, ושב לעבודתו. מרים שלוש או ארבע קופסאות שימורים מהעגלה שגרר הנה, ומסדר במדף אופס... קופסה אחת נפלה על הרצפה והתגלגלה לה אל מחוץ להישג ידו של חזקי שישב על גבי ארגז הפוך.

מיהרתי להתכופף, הרמתי את הקופסה, והגשתי לאיש שלפני שנים אחדות חבש יחד אתי את ספסלי הישיבה.

"יחיאל! קרא חזקי בהפתעה, איזה יופי לראות אותך, מה שלומך?"

- ברוך ה: חיים נושמים, עושים שטייגען.

- פשוט, יפה לך. מה לומדים בכלל?

- בבא מציעא.

- איפה אתם אווזים?

- "תקפו הך".

- וואו! איזו סוגיה יפה, אתה זוכר את הר' שמואל שמה על התירוץ של הרשב"א?

- בוודאי, אני מחייך, איך אפשר לשכוח?

השיחה התגלגלה לה, כשכל העת מרחפת השאלה שאינה נותנת לי מנוח מהרגע שראיתי אותו.

רק אחרי כמה דקות, העזתי לשאול: "תגיד, חזקי, מה בעצם אתה עושה פה? אתה עובד ב'אושר עד'?"

- חיכיתי לראות כמה זמן יעבור עד שתשאל, צחק חזקי. האמת התפלאתי שאתה כל כך מופתע, ממה שהבנתי החברה מהשיעור כבר עדכנו זה את זה לגבי העיסוק הנוכחי שלי.

- לא. לא שמעתי כלום מאף אחד בנושא הזה. אבל מה באמת קרה שככה חזקי אייזנוביץ, הפצצה של הישיבה, מוצא את עצמו מחוץ לכותלי בית המדרש? ועוד כמסדר מדפים באושר עד?

חזקי חיך לשמע השאלה, אך סירב לענות לי תשובה ברורה: "תשמע, יהודי צריך פרנסה, מה לעשות, החיים קשים היום מלימוד בכלל לא נהיים עשירים גדולים. הקב"ה זן ומפרנס את כל ברואיו, אני יודע ומאמין בכך אבל בכל זאת, הרגשתי שאני צריך קצת יותר להשתדל בעניין הזה."

בלילה שכבתי על מיטתי, מנסה להבין איך קרה כדבר הזה שהבחור שנחשב לעילוי של הישיבה, ולא רק בכישרונות,

## צריך עיון

במתני ברכות פ"ב משנה א' תנן אמר ר' יהושע בן קרחה למה קדמה פרשת שמע לוהיה אם שמוע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואחר כך יקבל עליו עול מצוות. לכאורה מבואר שעניין עול מלכות שמים ועניין עול מצוות שני עניינים נפרדים הם, וצ"ע איך שייך שיהיה עול מצוות בלא יראת שמים וביותר צ"ע מה שייך עול מלכות שמים אם אינו מקבל עול מצוות.

תשובות ניתן לשלוח לעלון מעלה מעלה ת. 430647 ירושלים או לפקס 153-2626-1341

בין כותבי התשובות המובחרות תערך הגרלה על שני כרכי משנה ברורה בהוצאת 'דרשו' לשני זוכים (ב"כ לכ"א, חלקים לפי בחירת הזוכה).

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב  
שיחת חינם

1-800-20-18-18

קשה לך?  
זקוק לעזרה?

